

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/13/2014
Identifikačné číslo spisu:	7811200080
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Koval'ová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7811200080.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudkýň JUDr. Anny Koval'ovej a JUDr. Edity Bakošovej, v právnej veci žalobcu Holcim (Slovensko) a.s., so sídlom v Rohožníku, IČO: 00 214 973, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, IČO: 35 753 722, o náhradu škody v sume 13 045,24 Eur, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 7/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. septembra 2013 sp. zn. 4 Co 219/2011, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania 509,36 Eur JUDr. Frederike Birkovej, advokátke, Štúrova 27, Košice, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 29. marca 2011 č.k. 4 C 7/2011-14 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 6 522,66 Eur s 8,5% úrokom z omeškania ročne od 13. augusta 2008 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Právne poukázal na § 1 ods. 1 citovaného zákona, § 1 ods. 2, § 1 ods. 3, § 2, § 3, § 4 ods. 1, 2, § 20 a § 441 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že na vzťah medzi účastníkmi je potrebné použiť právny režim zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.), pretože nezákonné rozhodnutie bolo vydané do 30. júna 2004. Rozhodnutím, ktorým bola spôsobená škoda žalobcovi je uznesenie Okresného súdu Košice II pod č.k. 37 Er 2200/32-60 z 30. júna 2004, ktoré na základe mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora SR, bolo zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2006 sp. zn. 1 MCdo 8/2005.

Výkonaním dokazovaním mal za preukázané, že rozhodnutím valného zhromaždenia povinného došlo k

zмене konateľov spoločnosti. Okrem zmeny konateľov v rámci spoločnosti dochádzalo v mesiacoch apríl, máj 2002 (t.j. v čase, kedy bol vydaný predmetný platobný rozkaz) k personálnemu pohybu zamestnancov firmy a časť pôvodných zamestnancov ukončila pracovný pomer so spoločnosťou a zároveň boli prijímaní noví pracovníci. Z tohto dôvodu nebola v spoločnosti určená žiadna osoba oprávnená na preberanie písomností, preto patrilo právo doručovania písomností určených do vlastných rúk výlučne konateľom spoločnosti. Uzavrel, že právny predchodca žalobcu neurčil žiadnu osobu oprávnenú na preberanie písomností, čím došlo k tomu, že platobný rozkaz prevzala neoprávnená osoba. Preto rozhodol o spoluzavinení poškodeného (žalobcu) podľa § 441 Občianskeho zákonníka a náhradu škody znížil o mieru účasti poškodeného. Mieru spoluúčasti žalobcu ako poškodeného vo výške 50% a v tejto časti žalobu zamietol, v časti 50% žalobe vyhovel. Škoda pozostávala, po späťvzatí návrhu žalobcom do sumy 48 047,30 Eur, zo sumy 13 045,24 Eur a týkala sa všetkých nákladov žalobcu súvisiacich s exekučným konaním. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu a žalovanej rozsudkom z 5. septembra 2013 sp. zn. 4 Co 219/2011, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch týkajúcich sa istiny tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 13 045,24 Eur do troch dní od doručenia rozsudku, vo zvyšnej časti t.j. vo výroku o príslušenstve pohľadávky o trovách konania zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

Odvolanie podali obaja účastníci, žalobca do výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a žalovaný proti výroku, ktorým súd žalobe čiastočne vyhovel. Konštatoval, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, ale dôvodným je odvolanie žalobcu. Keďže neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku ani jeho zrušenie, rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v zmysle § 220 O.s.p.

Uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil, že v konaní bol uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorým je rozhodnutie Okresného súdu Košice II z 30. júna 2004 č.k. 37 Er 2200/02-6, ktoré bolo ako nezákonné zrušené rozsudkom najvyššieho súdu 31. januára 2006 pod sp. zn. 1 MCdo 8/2005 a stalo sa právoplatné 24. februára 2006. Na uvedený právny vzťah sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 58/69 Zb., ktorý bol účinný do 30. júna 2004, pretože nezákonné rozhodnutie bolo vydané exekučným súdom 30. júna 2004. Vecné a správne boli dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý dospel k záveru, že v preskúmvanej veci sú naplnené predpoklady osobitného druhu zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu, pretože z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že rozhodnutie exekučného súdu bolo ako nezákonné v rámci mimoriadneho dovolania zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2006 sp. zn. 1 MCdo 8/2005. Poukázal na právne závery súdu prvého stupňa, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a na splnenie predpokladov potrebných pre zodpovednosť štátu, ktorá je objektívna a ktorej sa nemožno zbaviť a je založená na splnení troch podmienok a/ nezákonné rozhodnutie, b/ vznik škody, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody. Existenciu nezákonného rozhodnutia bola preukázaná rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2006, ktorým bolo zrušené rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí námietok povinného v prebiehajúcom exekučnom konaní. Mal za to, že žalobca v konaní preukázal vznik škody v celkovej sume 13 045,24 Eur, ktoré predstavujú náklady poškodeného v súvislosti s exekúciou vykonávanou na základe nezákonného rozhodnutia. Tieto pozostávali zo sumy 512,78 Eur trovy právneho zastúpenia žalobcu v exekučnom konaní, zo sumy 2 239,10 Eur súdny poplatok za námietky, 9 783,91 Eur odmena a náhrada exekútora za vymoženie istiny v exekučnom konaní, sumy 254,70 Eur odmena právneho zástupcu žalobcu za námietky v exekučnom konaní a 254,70 Eur tarifná odmena zástupcu žalobcu za podanie podnetu na mimoriadne dovolanie.

Príčinnú súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody videl v tom, že na základe uznesenia exekučného súdu bola vykonávaná exekúcia a jej výkonom vznikla žalobcovi škoda vo výške uplatneného nároku. V prípade, ak exekučným súdom nebolo vydané nezákonné rozhodnutie a súd by námietkam povinného vyhovel, exekúcia by bola následne zastavená a žalobcovi by škoda nevznikla.

Za neopodstatnené považoval námietky žalovanej v odvolaní, že žalobca nespochybňoval uplatňovaný

nárok v exekučnom konaní a že mohol minimalizovať škodu tým, že by po doručení upovedomenia o začatí exekúcie svoj záväzok uhradil a že námietky smeroval výlučne len proti trovám exekúcie, preto si škodu spôsobil sám. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal, že právny predchodca žalobcu zdôrazňoval a v exekučnom konaní sa bránil tým, že právoplatne exekučný titul neexistuje z dôvodu, že doručenie platobného rozkazu nebolo vykonané zákonným spôsobom, nebol účinne doručený a preto exekúcia ani nemala prebiehať. Z tohto pohľadu preto skutočnosť, na ktorú poukazovala žalovaná, že proti platobnému rozkazu následne (po doručení zákonným predpísaným spôsobom) nepodal odpor, hodnotil ako právne bezvýznamnú. Ako opodstatnenú však hodnotil námietku žalobcu proti zamietavému výroku rozsudku súdu prvého stupňa spočívajúceho v tvrdení, že v období, kedy došlo k neúčinnému doručeniu platobného rozkazu právnomu predchodcovi žalobcu, jeho prevzatím zamestnankyňou, ktorá nebola oprávnená, boli určení zamestnanci oprávnení prebrať zásielky určené do vlastných rúk. Táto skutočnosť bola zistená v konaní o mimoriadnom dovolaní, čo vyplýva aj z vyššie uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Preto nebol na mieste záver súdu prvého stupňa o spoluzavinení žalobcu na vzniku škody, keďže v danom čase v spoločnosti nebola určená žiadna osoba oprávnená na prebranie písomností. Z dôvodu, že neboli splnené podmienky ani pre potvrdenie ani pre zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd v zmysle § 220 O.s.p. zmenil v napadnutom výroku rozsudok súdu prvého stupňa a zrušil rozsudok vo výroku o príslušenstve pohľadávky, ktorý žiadnym spôsobom nebol odôvodnený, pre tento nedostatok bol nepreskúmateľný a rovnako tak výrok aj o trovách konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol, prípadne rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že súdy priznali žalobcovi náhradu škody na podklade nesprávneho názoru a je možné očakávať, že v prípade dobrovoľného neuhradenia priznanej náhrady žalobcovi tento pristúpi k nútenému výkonu rozhodnutia.

Dovolanie odôvodnila tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), tým, že súdy svoje rozhodnutia náležite neodôvodnili, nevysporiadali sa s jej argumentáciou, ktorá bola spôsobilá ovplyvniť výsledok sporu a majú znaky arbitrárnosti. Prípustnosť dovolania ďalej odôvodnila i tým, že napadnuté rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V dovolaní poukazovala na genézu sporu a skutočnosť, že právny predchodca súčasného žalobcu (Východoslovenské stavebné hmoty a.s., so sídlom v Turni nad Bodvou č. 454) pôvodne v konaní sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu 1 840 474 Sk spolu s príslušenstvom. Okresný súd Košice II sa uznesením z 30. júna 2004 sp. zn. 37 Er 2200/02 dopustil nesprávneho úradného postupu, keď zamietol jeho námietky proti exekúcii pod č. EX 233/2002 v prospech oprávneného, proti povinnému BetoX s.r.o. (právny predchodca terajšieho žalobcu).

Žalobca poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 MCdo 8/2005, ktorým uznesenie Okresného súdu Košice II z 30. júna 2004 č.k. 37 Er 2200/02-60 bolo zrušené a vec vrátená súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že platobný rozkaz nebol doručený v súlade s § 48 ods. 1 O.s.p. a nemožno ho považovať za doručený do vlastných rúk žalobcu. Zároveň uložil okresnému súdu, aby v novom rozhodnutí rozhodol aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania. Okresný súd napriek záverom rozsudku najvyššieho súdu najskôr nevykonal vo veci žiaden úkon a neskôr predseda súdu listom na sťažnosť adresovanú súdu na postup v konaní konštatoval, že nie je dôvodná, pretože súdny exekútor vrátil poverenie, keďže exekučné konanie sa skončilo vymožením pohľadávky. V pôvodnom konaní bol žalobcovi znova doručený platobný rozkaz, proti ktorému žalobca nepodal odpor a kde bol zaviazaný aj na náhradu trov konania v celkovej výške 48 047,30 Eur, v časti ktorej uskutočnil späťvzatie návrhu.

Ak sa potom odvolací súd stotožnil s argumentáciou žalobcu, že uznesenie Okresného súdu Košice II z 31. januára 2006 č.k. 37 Er 2200/02-60 je nezákonné, žalovaná s týmto názorom nesúhlasí a namieta existenciu právneho titulu pre priznanie žalobcovi náhrady škody či už z titulu nesprávneho úradného

postupu alebo podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona. Súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 58/69 Zb. nie je oprávnený preskúmať postup súdu vo veci konania o námietkach proti exekúcii, postup môže preskúmať len príslušný orgán na základe riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2006 sp. zn. 1 MCdo 8/2005 bolo síce uznesenie Okresného súdu Košice II zrušené, ale vec bola vrátená súdu na ďalšie konanie, v rámci ktorého bol žalobcovi znovu doručený platobný rozkaz, proti ktorému nepodal odpor. V konečnom dôsledku bol teda nárok žalobcu v pôvodnom konaní, v ktorom bol vydaný platobný rozkaz nakoniec právoplatne priznaný. Žalobca uvedený nárok ani nespochybnil, čím aj jeho pôvodná argumentácia ohľadom procesného pochybenia súdu bola účelová a sledovala výlučne predĺženie súdneho konania. Podľa názoru žalovanej, ak žalobca nespochybňoval nárok priznaný v platobnom rozkaze, mohol minimalizovať škodu tým, že by po doručení upovedomenia o začatí exekúcie uhradil svoj záväzok a námietky smeroval výlučne proti trovám exekučného konania, ktoré by mu neboli vznikli, ak by si platobný rozkaz účinne prevzal a mal možnosť plniť svoju povinnosť dobrovoľne pred začatím exekučného konania. Zastáva názor, že ak škodu spôsobil žalobca v plnom rozsahu tým, že neuhradil záväzok, ktorý bol predmetom súdneho konania, riadne a včas, svoj záväzok nikdy nespochybnil, čoho dôkazom je nepodanie odporu voči platobnému rozkazu, ktorý bol doručovaný neskôr a účinne aj po začatí exekučného konania, jeho obrana spočívala výlučne vo výčitkách procesného pochybenia súdu, pričom neprejavil záujem o dobrovoľné plnenie dlhu. Preto sa domnieva, že ak by platobný rozkaz bol doručený účinne, resp. by došlo k jeho zrušeniu a následne vytýčeniu pojednávania, aj tak by bol nárok priznaný v uvedenej výške, nakoľko žalobca nikdy počas konania neprejavil ochotu uhradiť svoje záväzky. Absentuje potom jeden zo základných predpokladov pre úspešné uplatnenie náhrady škody, keďže v danom prípade neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím súdu resp. nesprávnym úradným postupom a uplatnenou škodou. Dala do pozornosti aj vyjadrenie právneho predchodcu súčasného žalobcu z 19. augusta 2002 vo veci námietok proti exekúcii, podľa ktorého z dôvodu personálneho pohybu zamestnancov firmy v mesiacoch apríl až máj 2002 nebola v spoločnosti BETOX, s.r.o. určená žiadna osoba oprávnená na preberanie písomností takže právo doručovania písomností určených do vlastných rúk patrilo výlučne konateľom spoločnosti. Pokiaľ teda na doručenie, preukazujúcej doručenie platobného rozkazu bol podpis zamestnankyne tejto firmy, neoprávnenej na preberanie zásielok, absentuje potom titul pre zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 58/69 Zb., keďže škoda nastala ako dôsledok porušenia pracovnej zmluvy zamestnankyne firmy. Nad rámec uvedeného namietala i nesplnenie požiadaviek na riadne odôvodnenie rozsudku.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

V rámci následného skúmania zistil, že dovolaním žalovanej je napadnutý zmeňujúci rozsudok krajského súdu, preto prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu vyplýva z § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i k dovolaniu uplatnenými dôvodmi. Obligátorne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. zaoberal sa dovolací súd otázkou, či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným.

Dovolateľka procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdila a žiadna z týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľka namietala, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy svoje rozhodnutie náležite neodôvodnili, nevyporiadavali sa s jej argumentáciou, ktorá bola spôsobilá ovplyvniť výsledok sporu a rozhodnutia majú preto znaky arbitrárnosti.

Odňatím možnosti pred súdom konať sa rozumie nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci účastníkovi realizáciu jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že konanie prvostupňového i odvolacieho súdu nie je zaťažené procesnou vadou tejto povahy.

Z obsahu spisu zistil, že okresný súd, ktorý žalobe čiastočne vyhovel, riadne posudzoval všetky predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a dospel k záveru, že tieto splnené boli. Zaoberal sa aj otázkou príčinnej súvislosti a vykonaným dokazovaním mal preukázané, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia Okresného súdu Košice II z 30. júna 2014 č.k. 37 Er 2200/32-60, ktorým zamietol námietky povinného v exekučnom konaní a ktoré bolo zrušené rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2006 sp. zn. 1 MCdo 8/2005, boli naplnené predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu, keďže rozhodnutie exekučného súdu bolo ako nezákonné v rámci mimoriadneho dovolania zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Prijal právny záver, že vydaním tohto nezákonného rozhodnutia, bola spôsobená škoda na majetku žalobcu a že bola spôsobená aj jeho zavinením tým, keď neurčil žiadnu osobu na preberanie písomnosti.

Krajský súd, ktorý zmenil napadnutý rozsudok vo výroku týkajúcej sa istiny, vychádzal z nezmeneného skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, ktorý považoval za správny, avšak pokiaľ ide o spoluzavinenie žalobcu na vzniku škody z dôvodu, že v rozhodnom období neurčil žiadnu osobu oprávnenú na preberanie písomností, na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že nie je na mieste záver o spoluzavinení žalobcu na vzniku škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že v rozhodnom období boli žalobcom určení zamestnanci, oprávnení preberať zásielky určené do vlastných rúk, skutočnosť, ktorá bola zistená aj v priebehu konania o mimoriadnom dovolaní. Preto odvolací súd v porovnaní so súdom prvého stupňa založil svoj rozsudok o výške priznanej škody na inom právnom závere, takže nároku žalobcu na náhradu škody úplne vyhovel a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 13 045,24 Eur.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd nezistil, aby došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces a k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odvolací súd ako to vyplýva z obsahu spisu nevychádzal z iných skutkových zistení ako súd prvého stupňa a svoje rozhodnutie nezaložil na skutočnosti, ktorými by sa už pred ním nezaoberal súd nižšieho stupňa. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva opakované konštatovanie odvolacieho súdu, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, ktorý sa nezmenil ani v odvolacom konaní a z

ktorého vychádza aj odvolací súd pri rozhodovaní a preskúmaní veci, či sú naplnené predpoklady tohto druhu zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu. Konštatoval, že z výsledku vykonaného dokazovania vyplynulo, že rozhodnutie exekučného súdu bolo ako nezákonné, v rámci konania o mimoriadnom dovolaní zrušené rozsudkom najvyššieho súdu, preto v tomto smere skutkové zistenia a právne závery súdu prvého stupňa sú správne a s nimi sa v celom rozsahu stotožnil.

Konštatoval, že bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí námietok povinného rovnako a mal preukázaný aj vznik škody v celkovej výške 13 045,24 Eur, suma ktorá predstavuje finančné náklady žalobcu súvisiace s exekúciou vykonávanou na základe nezákonného rozhodnutia. Mal za preukázanú aj príčinnú súvislosť, ktorú videl v tom, že na základe uznesenia exekučného súdu bola vykonávaná exekúcia a jej výkonom vznikla žalobcovi škoda vo výške uplatneného nároku. V prípade, ak by exekučným súdom nebolo vydané nezákonné rozhodnutie a súd by námietkam povinného vyhovel, exekúcia by bola zastavená a žalobcovi by nebola vznikla škoda.

Vzhľadom na vyššie uvedené nemožno preto dospieť k záveru, že by odvolací súd založil svoje rozhodnutie nečakane na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa a že by tým bolo žalovanej odňaté právo domáhať sa preskúmania správnosti nového právneho záveru na súde vyššieho stupňa. Odvolací súd svoj právny záver vyvodil zo skutočností, ktoré právne vyhodnocoval aj súd prvého stupňa. Uvedeným postupom odvolacieho súdu, ktorý je v súlade so zákonom, nedošlo tak k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom.

Žalovaná v dovolaní namietala aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004 a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb., vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa spravuje doterajšími predpismi. Keďže v žalobcom k tvrdenej škode malo dôjsť nezákonným rozhodnutím pred 1. júlom 2004 t.j. uznesením Okresného súdu Košice II z 30. júna 2014 č.k. 37 Er 2200/32-60 bolo potrebné vec posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb.

Zákon č. 58/1969 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, preto pokiaľ tento špeciálny zákon neobsahuje vlastnú úpravu a právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (§ 20 zákona č. 58/69 Zb.).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/69 štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydanej pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní (§ 2 zákona č. 58/1969 Zb.).

Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 58/69 Zb. vyplýva, že nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 1 až § 17 zákona č. 58/1960 Zb. je objektívnou zodpovednosťou štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nebolo možné zbaviť a ktorá bola založená na kumulatívnom splnení troch podmienok a to 1/ nezákonné rozhodnutie, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody.

Prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu z nezákonného rozhodnutia je teda existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikoval všeobecné pravidlo právnej normy na prejednávany prípad a rozhodol o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu je však, aby právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť, vykonateľné rozhodnutie bolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené (§ 4 ods. 2 zákona č. 58/69 Zb.).

Zákon č. 58/69 Zb. pojem škody bližšie nedefinuje a neopravuje rozsahy ich náhrady. Preto treba aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka a škodu chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia predovšetkým peňažného.

Žalobca sa v danej veci domáha náhrady škody, ktorá podľa jeho názoru vznikla tým, že na základe nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, ktoré bolo neskôr zrušené, mu vznikla škoda v dôsledku uvedených skutočností uplatnená vo forme nákladov, ktoré mal v súvislosti s vykonávanou exekúciou, pričom išlo o náklady týkajúce sa trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní, súdny poplatok za námietky, odmena a náhrada exekútora pri vymožení istiny v exekučnom konaní, odmena právneho zástupcu žalobcu za námietky v exekučnom konaní a odmena právneho zástupcu žalobcu za podanie podnetu na mimoriadne dovolanie.

Ani vzťah príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou zákon č. 58/1969 Zb. z. nevysvetľuje. Existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia teda, ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, teda musí ísť o priamu príčinu vzniku škody. Otázka príčinnej súvislosti je v prvom rade otázkou skutkovou, ktorú zisťuje súd, avšak záver, či v konkrétnom prípade je, či nie je daná príčinná súvislosť je súčasne otázkou právnou, ktorá je závislá na skutkovom zistení.

Z hľadiska skutkového stavu bolo zistené, že Okresný súd Košice II uznesením z 30. júna 2004 č.k. 37 Er 2200/02-60 námietky žalobcu proti exekúcii zamietol. Po doručení tohto právoplatného rozhodnutia súdnemu exekútorovi, tento vydal 22. júla 2004 exekučný príkaz, v ktorom prikázal Peňažnému ústavu, aby poukázal z účtu žalobcu na účet súdneho exekútora vymáhanú pohľadávku (vo výške 1 349 122 Sk spolu s príslušenstvom vo výške 113 799 Sk ako aj trovy exekúcie vo výške 294 850 Sk). V súlade s týmto príkazom bola na účet súdneho exekútora poukázaná predmetná čiastka a následne žalobca podal podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu Okresného súdu Košice II, ktorým boli jeho námietky zamietnuté. O mimoriadnom dovolaní ako už bolo vyššie uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky 31. januára 2006 rozsudkom sp. zn. 1 MCdo 8/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. februára 2006. Uznesenie Okresného súdu Košice II z 30. júna 2004 č.k. 37 Er 2200/02-60 zrušil z dôvodu, že exekučný titul nebol doručený v súlade s § 48 ods. 1 O.s.p. a preto nebolo ho možné považovať za doručený do vlastných rúk žalobcu.

Odvolací súd preskúmaním predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, zhodne so súdom prvého stupňa mal preukázanú existenciu nezákonného rozhodnutia,

ktoré bolo práve pre jeho nezákonnosť zrušené a mal aj preukázanú existenciu škody na majetku žalobcu. Dovolací súd sa s jeho závermi stotožnil a nepovažoval za rozhodujúce tvrdenie žalovanej ohľadom existencie zákonného rozhodnutia z dôvodu, že rozhodnutie síce bolo zrušené Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ale vec bola vrátená na ďalšie konanie, v rámci ktorého bol žalobcovi znova doručovaný platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor. Z dokazovania jasne vyplynulo, že exekúcia a uskutočnila v určitom okamihu a k určitému obdobiu, kedy na základe postupov súdneho exekútora boal pohľadávka, ktorá bola predmetom exekučného titulu, odpísaná z účtu povinného spolu so všetkými nákladmi súvisiacimi s vykonávanou exekúciou. Preto v čase opätovného doručovania platobného rozkazu prvostupňovým súdom, nebol ani dôvod zo strany povinného podávať odpor, pretože pohľadávka týmto spôsobom splnená bola. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2006 sp. zn. 1 MCdo 8/2005, vyplýva a tiež z údajov, z ktorých čerpal dovolací súd, že postup doručenia platobného rozkazu bol v rozpore s § 48 ods. 1 O.s.p. a zásielku doručovanú takým spôsobom nebolo možné považovať za doručenie do vlastných rúk právnickej osoby. Žalobca tak mal preukázané náklady súvisiace s odmenou a náhradou exekútora za vymoženie istiny v exekučnom konaní, musel zaplatiť súdny poplatok za námietky, keďže mal právne zastúpenie, vznikli mu aj náklady súvisiace s právnym zastúpením v exekučnom konaní a odmena zástupcu žalobcu za podanie podnetu na mimoriadne dovolanie.

Bezprostrednou príčinou, ktorá teda mala za následok vznik škody na majetku žalobcu bolo predmetné rozhodnutie exekučného súdu Košice II a preto bolo dôvodné konštatovať splnenie aj tohto predpokladu v konaní pre priznanie náhrady škody žalobcovi a príčinnú súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody, pretože ak by exekučným súdom nebolo vydané nezákonné rozhodnutie, súd by námietkam vyhovel a exekúcia by bola zastavená.

Preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je opodstatnené lebo smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý spočíva na správnom právnom závere, o splnení predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní nebola úspešná žalovaná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Úspešný žalobca si náhradu trov dovolacieho konania uplatnil aj vyčísľil. Dovolací súd mu priznal náhradu trov konania spočívajúcu v odmene advokáta za 2 úkony právnej pomoci, prevzatie a prípravu zastúpenia a písomné podanie (2 x 287,14 Eur, resp. - § 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ a citovanej vyhlášky a to vo výške 287,14 Eur a režijný paušál vo výške 2 x 8,04 Eur čo spolu predstavuje sumu 590,36 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.